

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Sayın Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sabahat ERDOĞAN SARITAŞ

Siirt Milletvekili

29.09.2025

Batman Beşiri Yüksek Güvenlikli Cezaevi ile T Tipi Cezaevlerinde tutulan; İrfan Dayan, Abdulkerim Erdoğan, Vedat Duyuş, Mesut Duruk, Mehmet Emin Çam, Mehmet Çeviren, Serhat Durmuş ve Emrullah Alkın isimli tutuklularla gerçekleştirmiş olduğum görüşmede önemli ve hayati bazı problemlerin olduğu anlaşılmıştır. Görüşmelerde tutukluların belirttiği uygulamalar; insan onuru, sağlığı ve hukuki güvenlik açısından ciddi endişeler doğurmaktadır. Bu iddialar, hem Anayasa'da güvence altına alınan temel hak ve özgürlüklere hem de uluslararası yükümlülüklerimize aykırılık potansiyeli taşımaktadır. Anayasa'nın 17. maddesi uyarınca herkesin yaşama, maddî ve manevî varlığını koruma hakkı ve vücut bütünlüğüne dokunulmama hakkı güvence altındadır. Tutukluların sağlık hizmetlerine erişiminin engellenmesi, zorlayıcı arama uygulamaları ve kişisel eşyaların sağlanmaması gibi uygulamalar bu temelde değerlendirilmelidir.

Ayrıca ilgili kanun ve yönetmelik hükümleri ceza infaz kurumlarında sağlık hizmeti sunumu, hastaneye sevk usulleri, tutuklu/hükümlü haklarının korunması ile ilgili açık düzenlemeler içermektedir. Kurum hekimleri ve kurum yönetimlerinin görev ve sorumlulukları bu çerçevede belirlenmiştir; uygulamada aksama varsa bunun gerekçeleri açıklanmalıdır. Tutukluların iletişim, havalandırma, temizlik ve sağlık hakları yasal ve uluslararası standartlara uygun şekilde sağlanmalıdır.

Bu bağlamda;

1. Ceza infaz kurumlarında uygulandığı bildirilen “ağız içi arama” uygulamasının hukuki dayanağı nedir? Bu uygulama hangi koşullar altında, kimler tarafından ve hangi kayıtlarla yapılmaktadır? Bakanlık bu uygulamanın zorlayıcı, aşağılayıcı veya rızaya aykırı biçimde uygulanmadığını gösteren denetim raporları, talimatlar ve kayıtları açıklayabilir mi?
2. Yaz dönemi boyunca cezaevlerinde “sıcak suyun çok kısıtlı verildiği” yönünde tutuklu beyanları bulunmaktadır. Bu uygulamanın gerekçesi nedir? Kurumlarda duş, hijyen ve temizlik bakımından hangi standartlar uygulanmaktadır; aylık su/kombi/ısıtma bakım-onarım raporları ve varsa arızalara ilişkin kayıtlar paylaşılabilir mi?
3. İlgili cezaevlerinde telefon görüşmelerine getirilen kısıtlamaların dayanağı nedir? Hangi tarihten itibaren hangi usullerle kısıtlamaya gidilmiştir; toplam kaç tutuklu bu uygulamadan etkilenmiştir?
4. "Yüksek güvenlik" sınıfında iç mektuplaşmanın yalnızca ücret karşılığı sağlandığı, ücretsiz/ücretli ayırımına göre mektupların kabul edilip edilmediğine dair fiili uygulama nasıldır? Mektuplaşma hakkının engellenmesi veya ücretlendirilmesinin hukuki dayanağı nedir?
5. Temel kişisel hijyen ihtiyaçlarının (havlu, iç çamaşırı, sabun vb.) kurum tarafından düzenli sağlanmadığı beyanları vardır. Kamu kurumunun bu tedarikten sorumlu birimleri hangileridir; eksiklik ve talepler nasıl kayıt altına alınmakta ve giderilmektedir?
6. Cezaevlerinde çalışmayan acil butonlarına ilişkin herhangi bir teknik denetim, bakım kaydı veya kurum tarafından yapılan açıklama var mıdır? Acil buton arızaları nedeniyle hayatı veya sağlığı etkilenen vakalara ilişkin kayıtlar paylaşılabilir mi?
7. Tutukluların sık sık “avukatsız” şekilde istihbarat görüşmelerine çağrıldığı; bu görüşmelerde avukat bulundurma ve şeffaf kayıt tutulma hakkının ihlal edildiği iddiaları bulunmaktadır. Bakanlık, cezaevlerinde yapılan tüm resmi soruşturma/istihbarat görüşmelerinin usulüne uygun biçimde yapıldığını gösteren kayıtları açıklayacak mıdır?
8. Yeni Yaşam gazetesi veya muhalif basın materyallerinin cezaevlerinde tutuklulara verilmediği iddia edilmektedir. Kurumun yayın erişimi politikası nedir; hangi gazeteler/dergiler engellenmektedir ve engelleme gerekçeleri nelerdir?
9. Hastaneye sevklerin yapılmadığı, sağlık hakkına erişimin engellendiği yönünde beyanlar bulunmaktadır. Özellikle sağlık sorunu yaşayan tutuklulara ilişkin; hangi tarihlerde, kimlerin başvurusu üzerine, hangi hastaneye sevk talepleri yapılmış; hangi talepler reddedilmiş veya

geciktirilmiştir? Kurum hekimi raporları, sevk talepleri ve varsa reddedilme gerekçeleri açıklanacak mıdır?

10. Tutukluların temel hak ve sağlık gereksinimlerinin acilen giderilmesi için Bakanlık hangi somut ve kısa vadeli tedbirleri almayı planlamaktadır?